

Hvat merkir orðið fínarimpa?

Málting nr. 17 er útkomið

Seytjanda nummar av máltíðarnitum. Máltíngi er komið. Áftur hessa ferð er innihaldið sera fjölbreytt við upplýsandi greinum um nógv ymsk evni. Drúgv frásögn er frá málfundinum, sum Máltíng skipaði fyrri í Norðurlandahúsinum í vár. Sera áhugaverð grein er eftir Sverra Egholm um, hvussu vestmenningar málbera seg um stöð og leiðir í og útan um Vestmanna. Hetta er grein sum sjónliga vísir, hvussu stóran týðning staðkunnleiki hevur, tá ið tað snýr seg um málberð í sambandi við ferðina á sjógv og landi har um leiðir. Fongurin í greinin er at fá hesar málberingar skjalfestar, meðan tíð er. Í Máltíngi hessa ferð kunnu fólk eisini lesa um, hví fløga júst eitur fløga á feryoysskum og ikki okkurt annað. Jóhan Hendrik W. Poulsen hevur fróðliga grein um hetta evnið. Av meiri ástøðiligum slag er grein eftir niðurlendingin W. A. Verloren van Themaat um tilsögn ella ávirki í setningum. Jógvann í Lon Jacobsen hevur grein um orðið *rygum* og víðger tað bæði søguliga og í nútíðarbrúki, og hann vísir m.a. á fleirtalsnýtsluna í sambandi við hetta orð, hóast tað bert vísir til ein persón. Eitt ummæli er eisini í blaðnum og í tí víðger Johnny Thomsen nýkomnu bókina *Orð og orð* eftir Svenning Tausen. Umframt hetta eru snøkler og orðagátur og forvitnislig frágreiðing um niðrispælið at *krumsakka*. Brot úr lýsingini

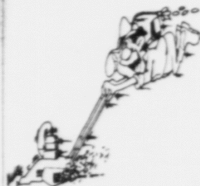
er hetta: »At krumsakka ella klumsakka er eitt niðrispæli, sum varð spælt soleiðis: dreingirnir seta seg á beinkin - ein skal vera stakur - bjóða seg fram at sita undir hvør síni gentu. Genturnar velja sær ein drong og seta seg á fangið á honum, og teir halda um tær. Tá ið øll eru sessað, tekur tann staki drongurin eina reim ella annað áhaldið at sláa við. Hinir rætta høguru hond fram og hesin slær trý sløg á hondina. Nú ræddi um ikki at hveppa seg, tí tann sum hvepti seg undan slagnum, hann misti gentuna til tann sum sló, og soleiðis varð hildið fram. Teir stóku, sum vunnu sær gentu, sluppu undan at verða slignir og kundu sita og hugna sær við gentuni á knúsum, og sum løn fingur teir altíð ein koss. Tað var helst endamálið við spælinum». Annars er okkurt annað avbrigið nevnt í blaðnum.

Hvat man annars orðið *fínarimpa* merkja? Hetta er spurningur í eini orðagátu. Uppskotini eru fyra: 1) erpið piparsligt konufólk, 2) slag av sokki bundin á sera finum stokkum, 3) ein, ið fjeppast uppi í teimum finu, 4) at rímpa dragnaðan sokk sera fínt aftur. Rætta svarið er at finna í blaðnum.

Málting fæst í bóka-búðum í Havn ella við at skriva til Máltíng, postsmogu 1220, 110 Tórshavn. Tað kemur út tríggar ferðir um árið og haldaragjaldið er kr. 135 árliga.

Vinarliga Ritstjórnin

SLÁI-MASKINUR

Umboð & sála
PW-SINKRAM
660 Saldartjørður
Tlf. 41166 - 84166

Tiltøk

Ebenezer, Tórshavn
Sunnukvöldið kl. 18 byrjar evangelisk fundarøð v/ Poul J. Djurhuus, Hj. Vang, Sv. av Lofti o.ø. Sangkórið og onnur syngja.

Frelsunarherurin, Tórshavn
Sunnudagin kl. 11: Møti og sunnudagsskúli.
Sunnukvöldið kl. 17.30: Bøn.
Sunnukvöldið kl. 18: Møti v/ Irenu og Eyðun Christiansen.

Mánadagin kl. 17: Smáskótar.
Mánukvöldið kl. 18.15: Skótar.

Nardussamkoman, Tórshavn
Sunnukvöldið kl. 18: Evangelisk møti í »Effata«, islandsvegi 10.
Mikukvöldið kl. 20: Møti í heimunum.

Rhema, Tórshavn
Sunnudag kl. 10.30: Morgunmøti.
Mánukvöldið kl. 20.00: Húsbólkar.
Mikukvöldið kl. 20: Møti.
Øll eru hjartaliga vælkomin.

Møtini í Stokkastovuni
Hósdag kl. 17.30: Barnamøti.

Altjóða Blákrossdagur

Leygardagin 21. september fara blákrossfólk um allan heim at minnast og hátíðarhalda stovningar-dagin fyrri Bláa Krossi.

Tað var 21. september í 1877 at nakrir menn í Sveits tóku seg saman at stovna eitt felag, sum hevði til endamáls at fyrbrygja misnýtslu av rúsdrekka og hjálpa misnýtarum og avvarðandi teirra.

Stigtakari var presturin Louis Lucien Rochat, ið livdi frá 1849 til 1917. Hann var sonur ein dugnaligan handilsman í Geneve, sum ynskti, at sonurin skuldi ganga í fátíðins fótspor. Hóast mamman ynskti, at hann skuldi verða prestur, fór hann kortini í handilsleru sum blaðungur drongur, móti sínum egna vilja.

Endin varð kortini, at fátíðin gav eftir og Louis fór at læra til prest. Hann varð prstvigdur 15. september 1875. Stutt eftir fór hann til Onglands í lestrarerindum. Har gjørdist hann varugur við teir ovurhonds stóru trupuleikar rúsdrekka førdi til London. Hann kom í samband við nógvur drykkjummenn og -kvinnur og hevði hetta stóra ávirkan á hann. Og tað var í Onglandi, at hann fyrstu ferð hoyrði ein fyrrverandi drykkjumann siga frá, hvussu hann var hjálptur og loystur frá rúsdrekka leinkjum, við Guds og hansara orðs hjálpi.

Eftir at hava granska arbeiddshættirnar, ið breyta nýttu at hjálpa alkoholikarum, gjørdist hann sannførdur um, at einasti útvegur fyrri hesi menniskju var fullkomiligt fráhald frá rúsdrekka, og tí áttu eisini teir kristnu at gera tað sama, fyrri sína egnu

skuld, men eisini fyrri at vísa samábyrgd fyrri misnýtarum og øðrum.

Við hesi hugsjón tók hann stig til at stovna blákrossarbeiðið og fyrsta felagið varð sett á stovn 21. september 1888. Á hesum fyrsta stovningarfundinum undirskrivaðu 26 mans eitt fráhaldslyfti, um ikki aftur at drekka rúsdrekka. Blákrossarbeiðið hevur frá fyrsta degi verið eitt kristiligt arbeidi, bygt á biblíunum orði um Guds kærleika til menniskjuna og um, at vit menniskju eiga at elska hvør annan og hava umorgan fyrri hvørjum øðrum. Tí hevur slagorðið hjá Bláa Krossi frá byrjan av verið: Við Guds og hansara orðs hjálpi.

Arbeidið í Sveits mentist spakuliga tey fyrstu árin; men so kom rættulig gongd á. Og nógv var at triva í, tí misnýtslan var øgilig og fylgjurnar har eftir. Men tað víst seg skjótt, at Louis og hansara fólk, gjørdur eitt megnar arbeidi, sum eisini gav gott úrslikt. Mong vórðu hjálpt og loyst úr rúsdrekka leinkjum.

Tað gingi ikki nógv ár, áðrenn fólk úr øðrum londum eisini fingur eyga á arbeidið tey gjørdur í Sveits og skjótt breiddi blákrosshugsjónin seg til fleiri onnur lond.

Í dag er Blái Krossur ein stórur og umfatandi altjóða felagsskapur, sum hevur arbeidið í 41 londum kring allan heim.

Til Føroyar kom blákrossarbeiðið longu í 1904, tá ið fyrsta blákrossfelagið varð stovnað í Sandavági. Í tjugunum kom rættulig ferð á arbeidið. Mong vórðu gripin av blákrosshugsjónin og eitt skifti vóru 25 blákrossfeløg í Føroyum.

Tíðurnar skifta og ymskít hevur verið, hvussu arbeidi hevur gingið fram til dagin í dag.

Blái Krossur Føroyar, sum í dag telur umleið 1000 limir, er nú aftur í vøkstri. Okkurt nýtt felag er sett á stovn og limatalið økst.

Blái Krossur Føroya er ein kirkjuligur felagsskapur, ið hevur til endamáls, at fyrirbygja rúsdrekka- og rúsevnismissnýtslu og at hjálpa misnýtarum og avvarðandi teirra.

Hetta verður gjørt á so ymskan hátt, m.a. við at gera upplýsandi tilfar og kunna um vandan við misnýtslu. Her verður serligur dentur lagdur á, at náa tey ungu. Harafturat skipar Blái Krossur fyrri ymskum tiltøkum kring landið í rúsfriðum umhvøvi.

Harafturat eigur felagsskapurin Blákrossheimið í Havn, ið er eitt víðgerðarheim fyrri alkoholmisnýtarar. Á víðgerðarheiminum ið er normerað til 10 búfólk, fer fram avrúsing, víðgerð, ambulanti víðgerð og familjuvíðgerð. Harafturat eru triggir búfelagsskapir til 16 fólk. Hetta er eitt tilboð til teirra, ið hava verið í víðgerð, og sum framhaldandi vilja vera rúsfri.

Blái Krossur eigur og rekur eisini blákrossbúðina í Havn, ið er ein handil víð brúktum klóum, sum verður ríkin av sjálvboðnum fólkum - eini 40 í tali Vinningurin er til rakstur av blákrossarbeiðinum.

Tvey fólk eru í løntum starvi hjá Blákrossfelagsskapinum og skrivstovan er í Lerivík.

Altjóða blákrossdagur-urin verður hildin við fundum, møtum og øðrum tiltøkum ymsa staðni í landinum.

Tilhaldið er opið fyrsta friggjadag í hvørjum mánaði frá kl. 14.30-16.30.

Felagið Føroyar-Kuba

Opið er soleiðis í Kongagøtu 11, Tórshavn: Mánadag, týsdag, hósdag og friggjadag kl. 10-12, mikudag kl. 16-18 og leygardag kl. 15-17. Telefon 13016 - Fax 13824.

Eliaskirkjan

Vesterbrogade 49, Keypmannahavn
Lega verður hetta vikuskiftið, tí verður onki møti leygdagin.

Sunnudagsskúli verður sunnudagin kl. 14 á Oyarsundskollegium og kl. 16 í Føroyahúsinum.
Tlf. 32 88 67 27 / 36 78 90 46

Evangeliska Røddin

Odense. Føroyska sendingin frá Odense Radio hoyrist hvønn mikudag kl. 16.40, danska tíð, á FM 107,1 MHz.

VITIN, Århus

BØN og lovsongur er friggjakvöldið 20. sept. kl. 19.30 hjá Niels Peturi & Anju Kjørbaek, Torstildagdsveji 80, 2 tv, í Tilst.

Øll eru hjartaliga vælkomin.
Vitín, Århus, 8624-7773

Kristnastova

Birmavej 36, København S, tlf. 31 55 18 09 / fax 31 58 61 49.

Friggjakvöldið kl. 20 er kristilgur fundur.

Sunnugongunin kl. 11 er samkomufundur við breyðbróting og sunnudagsskúli kl. 12.30.

Samuelskirkjan,

Thorsgade 65
2200 København N. (skamt frá Nørrebro Runddel).

Kvøldseturnar byrja aftur friggjakvöldið 20. sept. kl. 19. Børreitt verður við feryoysskum mati.

Malta, Hirtshals

Sunnudag:
kl. 11: Breyðbróting.
kl. 13: Sunnudagsskúli.
kl. 18: Evangeliskur fundur.
Mikukvöld kl. 20: Bøn- og uppbyggingarmøti.

2. hóskvöld kl. 19 í hvørjum mánaði eru vit í Hyggum.
2. friggjadag í hvørjum mánaði kl. 19.30 eru vit í Esbjerg.
2. leygardag í hvørjum mánaði kl. 19.30 eru vit í Senderborg Skolehjem, Senderlandevej 28, Senderborg.

Øll eru hjartaliga vælkomin til hesi møti.
Samkoman Malta í Hirtshals

Føroyahúsið

í Keypmannahavn
Vesterbrogade 17 A
Tlf. 31 23 15 87, kunningartelefon, ið sigur frá tiltøkum og fax á tlf. nr. 31 23 15 86
Húsið er opið hvønn dag frá kl. 14-19. Leygardag er tó ikki opið.

Hóskvöld kl. 20: Evangelisk møti.
Sunnugongun kl. 10.30: Møti.
Lívins Orð á Skálafjørðinum

Samkoman Sion, Vágur
Morgunmøti.
Sunnukvöld kl. 18.00: Evangeliskur fundur.
Mánukvöld kl. 20.00: Bøn- og fundur.
Hóskvöld kl. 20.30: Bøn- og fundur.
Forbønartænastan svarar á tlf. 73941 bæði kvöldini meðan bøn- og fundur er.
Telefonandaktin: 73777.

Frelsunarherurin, Vági
Sunnudagin kl. 13: Sunnudagsskúli.
Sunnukvöld kl. 18: Møti v/ Hjördis og Irgen Frans.

Mánukvöldið kl. 20: Heimaforbundið.

AA-fundur, Tórshavn
Fundir verða í kvöld kl. 20 og kl. 22.30 í Tórsgøtu 5 (innngongd vestanfyri).

Felagið Tórshavn: SPÁKINGARTURUR
Leygardagin 21. sept. kl. 14 verður spákingartúrur í Havn. Hugt verður at nøkrum av teimum nógvu standmyndunum í býnum. Byrjað verður frá Kunningarstovuni kl. 14.

Javni
Skrivstovan er opin:
Mánadag: 10-12
Týsdag: Stongt
Mikudag: 14-16
Hósdag: 14-18
Friggjadag: 14-16